

PRZEGLĄD WYBORCZY

*

Biuletyn informacyjny

7-8/2008

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

ISSN 1507-983X

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10

Opracowanie - Alicja Kicińska oraz zespół w Krajowym Biurze Wyborczym

Redakcja – Kazimierz Wojciech Czaplicki, kierownik Biura

Skład komputerowy – Oskar Szczębara

Oddano do druku – 18 września 2008 r.

*Przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Przeglądzie wyborczym” Krajowe Biuro
Wyborcze będzie wdzięczne za każdorazowe wskazanie źródła informacji.*

Oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej w Internecie

www.pkw.gov.pl

SPIS TREŚCI	Str.
* Posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej	4
* Gospodarka finansowa partii politycznych w 2007 r.	4
* Powołanie komisarzy wyborczych w Poznaniu i Toruniu	9
* Wybory samorządowe i referenda w trakcie kadencji	9
* Wyjaśnienia i opinie	10
* Współdziałanie i wymiana doświadczeń	11

POSIEDZENIA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Państwowa Komisja Wyborcza odbyła posiedzenia w dniach 21 i 28 lipca oraz 25 sierpnia 2008 r.

- * Zgodnie z wymaganiami ustawy o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zmianami - art. 34 ust. 5 i art. 38 ust. 1) partie polityczne mają obowiązek corocznego składania Państwowej Komisji Wyborczej informacji i sprawozdań:
 - o otrzymanej z budżetu państwa subwencji i wydatkach poniesionych z subwencji oraz
 - o źródłach pozyskiwania środków finansowych w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego. Do złożenia informacji o subwencji za 2007 r. było zobowiązanych 7 partii politycznych, do złożenia sprawozdań - 83 partie.

Państwowa Komisja Wyborcza na posiedzeniu w sierpniu br. zakończyła badanie sprawozdań i informacji i podjęła następujące rozstrzygnięcia.

- Na podstawie art. 34a ust. 1 ustawy, przyjęła informację o wydatkach z subwencji 6 partii politycznych w tym 2 partii bez zastrzeżeń - Polskiego Stronnictwa Ludowego i Platformy Obywatelskiej Rzeczypospolitej Polskiej; 4 partii ze wskazaniem na uchybienia – Sojuszu Lewicy Demokratycznej (uchybieniem jest przekazanie przez partię na Fundusz Eksperski kwoty mniejszej niż 5% subwencji, co narusza wymogi art. 30 ust. 3 ustawy); Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej (naruszono wymogi art. 30 ust. 4 ustawy, przez wydatkowanie środków finansowych z Funduszu Eksperskiego na inne cele niż określone ustawowo finansowanie ekspertyz i działalności wydawniczo-edukacyjnej); Prawa i Sprawiedliwości (uchybienie polegało na przekazaniu na Fundusz Eksperski kwoty mniejszej niż 5% subwencji); Socjaldemokracji Polskiej (partia nie przekazała na Fundusz Eksperski minimalnej kwoty 5% subwencji oraz wydatkowała środki tego Funduszu na cele inne niż określone w ustawie). Odrzucona została informacja o wydatkach z subwencji Ligi Polskich Rodzin, ponieważ partia ta nie dołączyła do informacji opinii i raportu biegłego rewidenta co uniemożliwiło ustalenie, czy środki z subwencji zostały

wykorzystane na cele działalności statutowej, zgodnie z ustawowym wymogiem określonym w art. 28 ust. 1 ustawy. Państwowa Komisja Wyborcza przypominała jednocześnie na swojej stronie w Internecie www.pkw.gov.pl jakiej wysokości subwencja przysługuje za 2007 r. uprawnionym partiom politycznym.

Informacja o wysokości subwencji na działalność statutową, przysługujących partiom politycznym w latach 2006-2007

Nazwa partii	Subwencja za 2006 r. (zł)	Subwencja za 2007 r. (zł)
Prawo i Sprawiedliwość	24 022 896,00	24 022 896,00
Platforma Obywatelska RP	22 566 046,00	22 566 046,00
Samoobrona RP	12 768 664,00	12 768 664,00
Sojusz Lewicy Demokratycznej	12 676 961,00	12 676 961,00
Liga Polskich Rodzin	9 427 806,00	9 427 806,00
Polskie Stronnictwo Ludowe	8 396 348,00	8 396 348,00
Socjaldemokracja Polska	4 975 085,00	4 975 085,00
Łącznie	94 833 806,00	94 833 806,00

- Państwowa Komisja Wyborcza zbadała również, na podstawie art. 38a ust. 1 ustawy, sprawozdania partii politycznych o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2007 r. Sprawozdania złożyło 75 partii wpisanych do ewidencji partii politycznych, a ponadto 2 partie wykreślone z ewidencji.

Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła bez zastrzeżeń sprawozdania 55 partii politycznych tj: Ruch Odbudowy Polski, Partia Demokratyczna — demokraci.pl, Polska Partia Ekologiczna Zielonych, Polska Partia Odnowy Kraju, Polski Ruch Uwłaszczeniowy, Polskie Stronnictwo Ludowe, Polska Wspólnota Narodowa, Krajowa Partia Emerytów i Rencistów, Unia Pracy, Forum Samorządowe, Ruch Katolicko-Narodowy, Sojusz Lewicy Demokratycznej, Porozumienie Polskie, Przymierze Ludowo-Narodowe, Prawo i Sprawiedliwość, Platforma Obywatelska

Rzeczypospolitej Polskiej, Racja Polskiej Lewicy, Polska Partia Ekologiczna, Praca Zdrowie Ekologia, Liga Obrony Suwerenności, Komunistyczna Partia Polski, Partia Postępu Antyklerykalna Polska, Partia Dzieci i Młodzieży, Demokratyczna Partia Lewicy, Partia Zielonych Rzeczypospolitej Polskiej, Stronnictwo Narodowe „Patria” (partia ta została w 2007 r. wykreślona z ewidencji partii politycznych), Jedność Rzemieślniczo - Kupiecka, Chrześcijańska Demokracja, Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej Polskiej, Zieloni 2004, Socjaldemokracja Polska, Inicjatywa Rzeczypospolitej Polskiej, Stronnictwo Narodowe, Związek Weteranów Wojny, Stronnictwo Narodowe im. Dmowskiego Romana, Samoobrona Narodu Polskiego, Ruch Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka, „Nowa Lewica”, Polski Ruch Monarchistyczny, Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych i Specjalnej Troski, „Ruch Patriotyczny”, Stronnictwo Polska Racja Stanu, Platforma Janusza Korwin-Mikke, Polskie Porozumienie Przedsiębiorczości i Pracy, Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast”, Sztandar Matki Boskiej Licheńskiej Bolesnej Królowej Polski, Porozumienie Pokoleń, Ruch Ludowo - Narodowy, Partia Zielonych, Prawica Rzeczypospolitej, Narodowy Kongres Polski, Stronnictwo „Odrodzenie Rzeczypospolitej”, Liga i Samoobrona, Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe, Stronnictwo „Piast”.

Sprawozdania 13 partii politycznych zostały przyjęte ze wskazaniem stwierdzonych uchybień. Są to partie:

- Polska Partia Socjalistyczna; uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach – art. 35 ust. 1 ustawy.
- Unia Polityki Realnej; uchybienia polegają na przyjęciu wpłat na Fundusz Wyborczy partii w wysokości przekraczającej roczny limit wpłat od jednej osoby fizycznej oraz wpłat dokonanych w innej formie, niż czekiem, przelewem lub kartą płatniczą – art. 36a ust. 1 i 3.
- Narodowe Odrodzenie Polski; uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach – art. 35 ust. 1.

- Partia Victoria - partia jest wykreślona z ewidencji partii politycznych; uchybienie polega na złożeniu przez partię sprawozdania z naruszeniem ustawowego terminu – art. 38 ust. 1.
- Unia Polskich Ugrupowań Monarchistycznych; uchybienia polegają na przyjęciu jednorazowych wpłat na rachunek bieżący partii w wysokości przekraczającej minimalne wynagrodzenie za pracę, dokonanych w innej formie, niż czekiem, przelewem lub kartą płatniczą – art. 25 ust. 5.
- Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna”, uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach – art. 35 ust. 1.
- Stronnictwo Pracy; uchybienia polegają na braku zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego Funduszu Wyborczego o wymaganej formie dokonywania wpłat oraz na prowadzeniu rachunkowości w sposób niezgodny z przepisami – art. 36a ust. 3 w zw. z art. 49g ust. 3 i art. 41.
- Przymierze dla Polski; uchybienia polegają na niezłożeniu wraz ze sprawozdaniem wymaganych dokumentów - § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania (Dz. U. z 2003 r. Nr 33, poz. 269).
- Partia Rozwoju; uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach art. 35 ust. 1 ustawy.
- Unia Lewicy III RP; uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach – art. 35 ust. 1.
- Związek Słowiański; uchybienie polega na braku zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego o wymaganej formie dokonywania wpłat – art. 49g pkt 3.
- Konfederacja Polski Niepodległej; uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach – art. 35 ust.1.
- Samoobrona Patriotyczna; uchybienie polega na nieutworzeniu Funduszu Wyborczego partii w celu finansowania uczestnictwa w wyborach – art. 35 ust. 1.

Odrzucone zostały sprawozdania 9 partii politycznych wskutek stwierdzonych nieprawidłowości kwalifikowanych ustawowo. Są to partie:

- Stronnictwo Demokratyczne; sprawozdanie zostało odrzucone wskutek pozyskiwania przez partię dochodów z majątku, ze źródeł niedozwolonych – art. 24 ust. 4 ustawy.
 - Liga Polskich Rodzin; sprawozdanie zostało odrzucone wskutek niezłączenia opinii i raportu biegłego rewidenta z badania sprawozdania w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy, które to badanie nie zostało przeprowadzone z przyczyn leżących po stronie partii – art. 38 ust. 3.
 - Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej; sprawozdanie zostało odrzucone z powodu sfinansowania zobowiązań powyborczych partii z innego źródła aniżeli Fundusz Wyborczy partii – art. 38 ust. 2.
 - Polska Partia Narodowa; odrzucenie sprawozdania nastąpiło wskutek prawdopodobnego gromadzenia przez partię środków finansowych poza bieżącym rachunkiem bankowym, czego dowodem jest brak wymaganych do sprawozdania załączników bankowych – art. 24 ust 8.
 - Polska Partia Pracy; sprawozdanie zostało odrzucone wskutek sfinansowania przez komitet wyborczy partii wydatków związanych z udziałem w wyborach do Sejmu i Senatu z innego źródła, aniżeli Fundusz Wyborczy partii – art. 35 ust 2.
 - Organizacja Narodu Polskiego – Liga Polska; sprawozdanie zostało odrzucone wskutek przyjęcia przez partię środków finansowych od osoby prawnej – art. 25 ust. 1.
 - Nowa Wizja Polski; sprawozdanie odrzucono wskutek finansowania komitetu wyborczego partii bez pośrednictwa Funduszu Wyborczego partii – art. 35 ust. 2.
 - Obrona Narodu Polskiego; odrzucenie sprawozdania nastąpiło z powodu finansowania komitetu wyborczego partii bez pośrednictwa Funduszu Wyborczego – art. 35 ust. 2.
 - Partia Kobiet; sprawozdanie odrzucono wskutek przyjęcia przez partię środków finansowych od osób prawnych – art. 25 ust. 1.
- Komunikaty Państwowej Komisji Wyborczej o przyjętych i odrzuconych informacjach finansowych partii politycznych o wydatkach z subwencji w 2007 r. oraz przyjętych i odrzuconych sprawozdaniach o źródłach pozyskania środków

finansowych w 2007 r. zostały ogłoszone w Monitorze Polskim z dnia 26 sierpnia 2008 r. poz. 556 i 557. Są także podane w Internecie pod adresem www.pkw.gov.pl: finansowanie partii politycznych – 2007.

- Na podstawie art. 38b ustawy o partiach politycznych, na postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej o odrzuceniu sprawozdania 4 partie, tj. Partia Kobiet, Stronnictwo Demokratyczne, Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej i Liga Polskich Rodzin wniosły skargi do Sądu Najwyższego.

* Państwowa Komisja Wyborcza powołała Komisarzy Wyborczych w Poznaniu i Toruniu na kadencję w latach 2008-2013; funkcję Komisarza Wyborczego w Poznaniu powierzono sędziemu Sądu Apelacyjnego Henrykowi Komisarowskiemu, a w Toruniu – sędziemu Sądu Okręgowego Andrzejowi A. Walencie. Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej o powołaniu zostały ogłoszone w Monitorze Polskim Nr 55, poz. 497 i 498; znajdują się również na stronie internetowej Komisji.

* W miesiącach lipiec-sierpień 2008 r. odbyły się 64 akcje wyborcze: w 62 okręgach wyborczych wybory uzupełniające do 58 rad gmin i rad miejskich do 20 tys. mieszkańców oraz w 6 jednostkach wybory przedterminowe: wójtów gmin - Krzywca woj. podkarpackie, Bliżyn oraz Brody woj. świętokrzyskie, i burmistrzów – Lubomierza woj. dolnośląskie oraz Biecz i Piwnicznej Zdroju woj. małopolskie. Przeprowadzono 3 referenda gminne: 6 lipca 2008 r. – w sprawie odwołania Prezydenta miasta Skierniewice (woj. łódzkie) oraz 24 sierpnia 2008 r. – w sprawie odwołania Rady Gminy Dorohusk (woj. lubelskie) i w sprawie odwołania Wójta Gminy Klimontów (woj. świętokrzyskie). Wszystkie referenda były nieważne ponieważ brało w nich udział mniej wyborców niż 3/5 liczby biorących udział w wyborze tych organów (art. 55 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym – Dz. U. 2000 r. Nr 88, poz. 985 ze zm.). Frekwencja w tych referendach wyniosła: 6,79% w Skierniewicach, 15,38% w Dorohusku, 11,42% w Klimontowie.

* Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała pismo Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość podnoszące kwestię niedozwolonego przez ustawę o partiach politycznych finansowania partii Platforma Obywatelska ze środków publicznych, poprzez nieodpłatne przekazywanie działaczom i politykom tej partii informacji sporządzonych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, zamiast wykonania tych usług na komercyjnych zasadach.

Odpowiadając autorowi pisma Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniła, iż wielokrotnie podkreślała w swoich stanowiskach, że działania partii politycznych i polityków podejmowane z racji ich udziału w życiu politycznym (m. in. agitacja na rzecz upowszechnienia celów programowych partii i agitacja wyborcza) powinny być oddzielone od działań wynikających ze sprawowania przez polityków funkcji publicznych. Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymuje niezmiennie to stanowisko, mając na względzie zasady finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych, a także dobrze pojmowaną kulturę polityczną. Wyjaśniła jednocześnie, że przepisy ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych nie upoważniają jej do prowadzenia działań o charakterze bieżącej kontroli czy nadzoru nad działalnością partii politycznych. Problem powyższy Państwowa Komisja Wyborcza zasygnalizowała równocześnie Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z prośbą o przekazanie Komisji wyjaśnień w sprawie.

* Na pytanie dotyczące członkostwa w komisjach referendalnych osób pozostających w stosunku pokrewieństwa do organu odwoływanego wyjaśniła, że zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985 ze zm.), w skład terytorialnej i obwodowych komisji do przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego powołuje się w równej liczbie, osoby wskazane przez organ wykonawczy tej jednostki oraz przez inicjatora referendum. W skład tych komisji nie mogą wchodzić radni, osoby wchodzące w skład albo pełniące funkcję organu wykonawczego danej jednostki samorządu terytorialnego, a także inicjator referendum i jego pełnomocnik.

Zgodnie natomiast z art. 49 ust. 6 powołanej ustawy, do zasad działalności terytorialnych komisji i obwodowych komisji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, dotyczące terytorialnych i obwodowych komisji wyborczych. Oznacza to, iż odpowiednie zastosowanie będą miały przepisy dotyczące między innymi utraty członkostwa w komisji, a zatem również art. 19 ust. 6 Ordynacji wyborczej, który stanowi, iż w składach komisji nie mogą uczestniczyć osoby pozostające w stosunku pokrewieństwa do odwoływanego organu.

WSPÓLDZIAŁANIE I WYMIANA DOSWIADCZEŃ

* Członek Państwowej Komisji Wyborczej sędzia A. Mączyński uczestniczył w dniach 21-22 lipca 2008 r. w Wiedniu, w seminarium poświęconym kwestiom wyborczym zorganizowanym i kierowanym przez fińskie Przedstawicielstwo Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE).

Uczestnikami seminarium byli kierownicy i działacze instytucji i organizacji zajmujących się problematyką wyborczą: OBWE, ODHIR (Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka), ACEEEO (Stowarzyszenia Europejskich Urzędników Wyborczych), IFES (Międzynarodowej Fundacji na Rzecz Systemów Wyborczych); przedstawiciele organizacji wyborczych o zasięgu krajowym (GONG, NDI) oraz organów państwowych przeprowadzających wybory (Holandii, Albanii, Ukrainy, Wspólnoty Niepodległych Państw). Głównymi tematami seminarium była informacja i dyskusja nad wdrażaniem postanowień OBWE w zakresie wyborów, m. in. dotyczących: realizacji praw wyborczych, bezstronności działania administracji wyborczej, warunków sprawnego i uczciwego liczenia głosów i ustalania wyników głosowania, roli i metod działania misji obserwujących wybory, korzystania i rozwoju techniki wyborczej.

* Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej oraz dyrektorzy i eksperci Krajowego Biura Wyborczego uczestniczyli w pracach i posiedzeniach komisji i podkomisji Sejmu i Senatu, dotyczących nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o samorządzie

gminnym i niektórych innych ustaw oraz ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

* Kontynuowano robocze współdziałanie:

- z ministerstwem Spraw Zagranicznych w zakresie doskonalenia rozwiązań prawnych i organizacji wyborów za granicą,
- z ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie uregulowań dotyczących planu Informatyzacji Państwa na lata 2008-2010,
- z Rządowym Centrum Legislacji i ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie zasad i trybu wdrażania elektronicznych wersji aktów normatywnych.